

**„МИСИЯ И ВИЗИЯ ЗА
ДЕЙНОСТТА
И РАЗВИТИЕТО НА
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА
ИНСПЕКЦИЯ –
БЛАГОЕВГРАД”**

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр.
ВЪВЕДЕНИЕ.....	2
СЪЗДАВАНЕ.....	2
СТРУКТУРА.....	2
ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ.....	5
СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ.....	5
ОСНОВНИ ЗАДАЧИ.....	5
РЕГИОНАЛНИ ПРИОРИТЕТИ.....	6
ОРГАНИЗАЦИЯ И КОНТРОЛ НА ДЕЙНОСТТА В РЗИ – БЛАГОЕВГРАД.....	6
АНТИКОРУПЦИОННИ МЕРКИ.....	8
АНАЛИЗ, НАСОКИ ЗА РАЗВИТИЕ И ОПТИМИЗИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА.....	9
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	12
ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА.....	12

ВЪВЕДЕНИЕ

Една от най-важните дейности при формирането на управленската политика на организацията е определянето на нейната **визия** и **мисия**. Правилно формулираните визия и мисия служат за постигането на няколко важни за организацията приоритети:

- Спомагат за насочване усилията на служителите в организацията в обща **посока**.
- Предпазват организацията от преследване на противоречиви **цели**.
- Показват основните насоки по отношение на **ресурсите**, които организацията трябва да осигури и усвои.
- Служат като основа за разработване на конкретни **дейности и задачи**.

Под **мисия** на организация се разбира излагането на обхвата на дейност и това, което отличава тази организация от други. **Визията** е синтезирана в представата за това, каква трябва да бъде организацията. Тя е неспецифичен, ръководещ и мотивиращ ориентир за цялата организация и се определя от нейното ръководство.

Основните приоритети в **националната здравна стратегия на правителството** и **политиката** на министерство на здравеопазването са определящи за изграждане на **визията** на **регионалните здравни инспекции**, чиято **мисия** е опазване и укрепване на индивидуалното и **обществено здраве** чрез ограничаване въздействието на рисковите фактори на жизнената среда и информиран избор на здравословен начин на живот.

„Общественото здраве е интегрирано изражение на съвкупността от индивидуалното ниво на здраве на членовете на обществото, което от една страна, отразява вероятността за постигане от всеки човек на оптимално здраве и творческа работоспособност по време на максимална продължителност на индивидуалния живот, а от друга страна – характеризира жизнеспособността на цялото общество като социален организъм и неговата възможност за по-нататъшно пропорционално и рационално социално-икономическо развитие, отбрана, рационално използване на природните ресурси и социалната среда.“ /проф. д-р Петко Салчев, дм, „Визия за развитие на НЦОЗА“ /

СЪЗДАВАНЕ

Институционализирането на научно-практическата дейност в областта на общественото здраве и здравеопазването започва с учредяването на първия институт по хигиена и се извършва с изменение и допълнение на Закона за опазване на общественото здраве, обнародвано в „Държавен вестник“ от 12 февруари 1909 г. и утвърдено с Указ №5 на цар Фердинанд.

През 1917 година се създава Медицински факултет и катедрите по хигиена и социална медицина. През 1950 година с промени в Закона за народното здраве се създава МНЗ, Научно-изследователския и санитарно-хигиенен институт към МНЗСГ и **са създадени 28 санепидстанции** със 73 филиала. През 1966 г. санепидстанциите са обединени в 10 хигиенно-епидемиологични института, а **през 1971 г.** същите са трансформирани в **28 хигиенно-епидемиологични инспекции**. През 2005 г. Хигиенно-епидемиологичните инспекции са трансформирани в **28 Регионални инспекции за опазване и контрол на общественото здраве**, а през 2011 г. с ПМС№1 на МС в **Регионални здравни инспекции**.

СТРУКТУРА

За осъществяване на дейността си всяка институция се нуждае от **фундамент** с минимум **три основни ресурси** за постигане на поставените цели и задачи, а това са:

- **Материална база/ресурси**

- **Човешки ресурси**
- **Финансови ресурси**

Материална база/ресурси

Централата на РЗИ – Благоевград е разположена в собствена сграда, построена през 1961 год. За обезпечаване осъществяването на ефективен и качествен здравен и противоепидемичен контрол, поради отдалечеността на населените места на територията на област Благоевград, РЗИ поддържа бази в градовете Сандански, Разлог и Гоце Делчев. Служителите от инспекцията, които са с изнесени работни места в тях са настанени в помещения – предоставени с договори за безвъзмездно ползване от съответните общини.

За реализиране на политиката за прилагане на топлоенергийна ефективност, през 2014 г. РЗИ-Благоевград изготви и предостави в министерство на здравеопазването апликационна форма с **проект за полагане на външна топлоизолация**, който беше одобрен и финансиран с целеви средства от бюджета. Изпълнението на проекта е реализиран успешно и завършен през 2015 г. Предстои нова паспортизация на сградата, която трябва да приключи до 2020 год.

През 2015 г. в Министерство на здравеопазването са внесени за одобрение и целево финансиране апликационни форми за **два проекта** – един проект за **газифициране на отоплителната инсталация** на сградата в размер на **21000 лв.**, и друг проект е за извършване на **основен ремонт** на прилежащи помещения и работни кабинети на инспекцията в размер на **20000 лв.** Проектите са актуални и подлежат на разглеждане за одобряване и през 2017 г. Въпреки ограничените финансови възможности на РЗИ заложи в годишния бюджет на инспекцията, ръководството е успявало да отделя средства за извършването на малки текущи ремонти, с които да осигури и да подобри здравословните и безопасни условия на труд.

Със заповед на министъра на здравеопазването, на РЗИ – Благоевград са предоставени за стопанисване и ползване при необходимост сгради на територията на Граничен контролно-пропускателен пункт – Станке Лисичково и Граничен контролно-пропускателен пункт – Кулата. През 2016 г., по инициатива на РЗИ-Благоевград беше прехвърлена собствеността и издаден Акт за държавна собственост от областна администрация – Благоевград за сградата на ГКПП-Кулата.

Служебният транспорт на инспекцията се състои от 8 леки автомобили и 1 микробус, като по един има в изнесените работни места в областта. Автомобилният парк е от сравнително запазени и добре поддържани автомобили – повечето от тях са закупени нови от инспекцията след 2004 година. Текущото им поддържане и обслужване се извършва в специализирани авто-ремонтни сервиси.

Човешки ресурси

Всяко постижение на управленския персонал в голяма степен зависи от постиженията на изпълнителния и обслужващия персонал.

Разпределението и изпълнението на задачите е според категориите персонал, а именно - управленски персонал, експерти, изпълнители и обслужващ персонал. Една от основните задачи на управлението на човешките ресурси е свързана с обезпечаването на кадри, които притежават необходими знания, умения, опит за изпълнение на поставените задачи. Ето защо, **правилният подбор** на персонала като численост и квалификация стои в основата на успеха при изпълнение на дейностите и задачите реализирани от РЗИ-Благоевград. Структурата на РЗИ-Благоевград е **оптимизирана** максимално като щатна осигуреност по дирекции, отдели и длъжности при спазване и прилагане на нормативните изисквания на Закон за администрацията и Класификатора на длъжностите в администрацията. Основните критерии, които се прилагат при оптимизацията ѝ са максимално изпълнение на изискванията и задачите поставени за

изпълнение на дейностите по държавен здравен и епидемиологичен контрол. В инспекцията са утвърдени длъжностни характеристики за всички длъжности.

Структурата на Регионална здравна инспекция – Благоевград е утвърдена с Устройствен правилник на Регионалните здравни инспекции / Обн. ДВ. бр.6 от 18 Януари 2011г/

Структура и численост на персонала на РЗИ – Благоевград

I. Ръководител - Директор РЗИ	1
II. Заместник - директор	1
III .Главен секретар	1

Обща администрация

IV. Дирекция “Административно-правно, финансово и стопанско обслужване” 15

Специализирана администрация

V. Дирекция “Медицински дейности”	16
VI. Дирекция “Надзор на заразните болести”	22
VI.1.Отдел “Противоепидемичен контрол“	13
VI.2.Отдел “Медицински изследвания“	8
VII.Дирекция “Обществено здраве”	35
VII.1.Отдел “Държавен здравен контрол”	16
VII.2.Отдел „Профилактика на болестите и промоция на здраве”	8
VII.3. Отдел „Лабораторни изследвания“	10
Обща численост на персонала	91

В Приложение №1 е публикувана схемата на звената в РЗИ – Благоевград.

Финансови ресурси

Приходите на РЗИ – Благоевград се формират от субсидия от **държавния бюджет** и от **собствена дейност**. Също така инспекцията е администратор на приходи, които се формират от **държавни такси, глоби и имуществени санкции** и наложени с влезли в сила наказателни постановления.

Практиката показва, че утвърдените бюджети на РЗИ-Благоевград покриват само необходимите присъщи разходи със **задължителен елемент** – заплати, консумация на ел.енергия, горива за транспорт и отопление, консумативи и др. Едно от условията, което **мотивираща персонала** за извършване на качествен и ефективен контрол е **размера на трудовото възнаграждение**, което в момента е много ниско – в инспекцията има служители с със заплати, близки до минималния праг за страната. При определяне на възнагражденията трябва да се отчитат фактори като ненормирано работно време, стрес на работното място при изпълнение на служебните задължения /дневни и нощни проверки, някои от които са извършвани съвместно с полицейски служители/ и др.

От друга страна, **амортизацията на сградния фонд и автомобилния парк** изискват **допълнителни финансови ресурси** за поддържането им, които не се предвиждат в необходимия размер в бюджета, въпреки ежегодното предоставяне в министерство на здравеопазването тригодишни прогнози за бъдещи разходи на РЗИ – Благоевград.

За ефективното управление и изразходване на финансовите средства в инспекцията са внедрени и функционират вътрешни правила за прилагане на **система за финансово управление и контрол (СФУК)**. Утвърдени са вътрешни документи - правила, инструкции, заповеди и др., приети са **стандартни оперативни процедури и механизми** за правилно функциониране на процесите, както по отношение на

контролната среда, самите контролни дейности, така и относно информационната осигуреност за комуникации между служители и структурни звена в РЗИ - Благоевград.

ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

Регионална здравна инспекция - Благоевград е юридическо лице на бюджета издръжка, която извършва държавен здравен и противоепидемичен контрол и дейности по профилактика и промоция на здравето на територията на област Благоевград.

Дейността на инспекцията е солидаризирана изцяло с европейските принципи на **здравната профилактика, специализирания държавен здравен и противоепидемичен контрол, системния епидемиологичен надзор над инфекциозните заболявания и имунопрофилактиката по Националния имунизационен календар.**

РЗИ - Благоевград обслужва Благоевградска област, в която има 14 общини, включващи 280 населени места с население от 323 552 жители, на територия от 6 452 кв.км. Тя е третата по големина в България, характерна с планински и силно пресечен терен. Значителна част от населените места се намират на голямо разстояние от централата в Благоевград. На територията на Област Благоевград има четири гранични контролно-пропускателни пункта, на юг с Република Гърция ГКПП Кулата – Промахон, на запад с Република Македония ГКПП Станке Лисичково, на юг с Република Гърция ГКПП Илинден – Ексохи и ГКПП Златарево, граничещо с Република Македония.

За **реализиране на здравната политика** и приоритетите заложи в **Националната здравна стратегия** на територията на областта, РЗИ-Благоевград си е поставила ясно определени и постижими **стратегически цели и основни задачи**, разработени и съобразени с **регионалните особености и проблеми.**

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Организиране и ефективно осъществяване на държавната здравна политика на територията на Област Благоевград.
- Превръщане на профилактиката в задължителен елемент на всички нива.
- Повишаване ефективността на държавния здравен контрол и достигане високо ниво на съответствие с националните и европейските изисквания на обектите с обществено предназначение, продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека и факторите на жизнената среда.
- Подобряване здравето на населението и повишаване качеството на живот чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемостта и последствията за здравето от основните хронични незаразни болести, свързани с рисковите фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословен модел на хранене и ниска физическа активност.
- Ограничаване заболяемостта и смъртността от инфекциозни заболявания чрез усъвършенстване и подобряване ефективността на епидемиологичния надзор, профилактиката и контрола на заразните болести.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

- Провеждане на ефективен здравен контрол по прилагане на законодателството на ЕС и на националното законодателство за обекти с обществено предназначение, за продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека и за фактори на жизнената среда.
- Извършване на независима, компетентна и прозрачна инспекционна дейност при спазване на утвърдени стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.
- Провеждане на системен, в съответствие със законодателството и препоръките на ЕС мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда, с оглед предотвратяване на възможните рискове за здравето на населението.
- Предоставяне на своевременна и достоверна информация на обществеността за резултатите от провеждания държавен здравен контрол.
- Изпълнение в пълен обем на дейностите по приети национални програми и политики за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол, ниска двигателна активност и др.) и факторите на риска в околната среда.
- Анализиране на регионално ниво на демографските показатели и здравето състояние на населението и търсене на зависимост между тях и факторите на жизнената среда и начина на живот с оглед разработване на регионални профилактични програми.
- Провеждане на активен епидемиологичен надзор над заразните заболявания, ефективен контрол на противоепидемичния режим в лечебните заведения и контрол върху качеството и ефективността на дейностите по дезинфекция и стерилизация.

РЕГИОНАЛНИ ПРИОРИТЕТИ

- Разработване и провеждане на здравно - промотивни мероприятия и ангажиране на обществеността, НПО, областните и общинските ръководства при реализирането им.
- Популяризиране и изпълване с ефективна дейност на КАБКИС.
- Засилване и целенасочена дейност към подрастващите и студентите по проблемите на наркоманиите, поради факта, че Благоевград е един от градовете в страната с най-голям брой регистрирани наркомани.
- Провеждане на системен мониторинг на населените места по поречието на р. Струма, във връзка с благоприятните климато-географски условия, осигуряващи възможности за разпространение на малария
- Реализиране на дейностите по имунизационните програми и постигане на висок имунизационен обхват сред населението.

При определяне на целите и основните задачи е направен **подробен анализ на здравно - демографското състояние** на населението в област Благоевград, както и на икономическите фактори, имащи влияние върху здравния му статус. Анализите на демографските показатели за Благоевградска област през последните десет години показват, че е налице демографска криза, характеризираща се с депопулация. Нейните главни характеристики са все още ниската раждаемост, високата обща смъртност и миграционните процеси, които водят до отрицателен естествен прираст на населението. Поддържането на тези отрицателни стойности на естествения прираст е резултат от застаряването на населението и промените в репродуктивните му нагласи, като последните до голяма степен се дължат на ниския жизнен стандарт.

ОРГАНИЗАЦИЯ И КОНТРОЛ НА ДЕЙНОСТТА В РЗИ – БЛАГОЕВГРАД

РЗИ - Благоевград осъществява дейността си чрез **годишен план**, разработен върху основата на писмени указания от министерство на здравеопазването и съобразен с регионалните приоритети. Годишните планове на дирекциите съдържат конкретни дейности по основните здравни проблеми, план – графици за лабораторен контрол и такива за съвместната дейност с други контролни органи и срокове за изпълнението им. Отчитането на изпълнението му през годината от дирекциите пред ръководството е по тримесечия. Обобщения **годишен отчет** за дейността на инспекцията, включително и на дирекциите се представят в министерство на здравеопазването.

В РЗИ - Благоевград е създаден и редовно функционира **директорски съвет**. Заседанията се провеждат по предварително утвърден план, който при необходимост се актуализира. На директорските съвети се обсъждат проблеми и текущи задачи - планиране и отчитане на дейността на дирекциите, финансово състояние на инспекцията, нови нормативни документи, кадрови промени, материално - техническо снабдяване и оборудване. Ежеседмично се провеждат работни съвещания с директорите на дирекции, на които се обсъждат задачите за предстоящата седмица, определя се маршрута на служебния транспорт, отчита се дейността от предходната седмица, разглеждат се писма от министерство на здравеопазването и други институции.

Разделянето на отговорностите в инспекцията е регламентирано със заповеди и чрез утвърдените длъжностни характеристики. Разпределението на правата и отговорностите по отделните процедури е извършено съгласно организационната структура на инспекцията и са съобразени с правилник за устройството и дейността на РЗИ, вътрешните правила за осъществяване на предварителен контрол преди поемане на задължения и извършване на разходи и са залегнали в длъжностните характеристики на служителите. В РЗИ е утвърдена и процедура за реда за регистриране, движение и решаване на **предложенията и сигналите на гражданите**, в т.ч. и сигналите за корупция.

За подобряване на **административното обслужване** на гражданите в РЗИ Благоевград е въведена система на принципа **“Едно гише”**, с което се **оптимизира процесът** на предоставяне на услуги на клиентите и се ограничават предпоставките за корупция. Основна цел на административното обслужване на инспекцията е подобряване достъпа до административни услуги и повишаване качеството на извършваните услуги. Ясно са разграничени административните звена на **„фронт”** и **„бек” офис** с цел пресичане на прекия контакт между искащия услугата и служителя, реално работещ върху предоставянето на услугата. Разработените процедури за предоставяните от РЗИ административни услуги, с посочване на звената за административно обслужване, сроковете и таксите, се актуализират своевременно при настъпили промени в тях. Указан е ясно начина / *информационни табла, уебсайт*/ по който гражданите могат да процедурат, ако не са удовлетворени от дадената административна услуга или искат да направят предложения за подобряване на обслужването. **Административното обслужване** на гражданите се извършва при спазване и прилагане на **нормативните изисквания**, съгласно Закон за администрацията и Наредбата за административното обслужване.

За функционирането и прозрачното **управление на финансовите ресурси** на РЗИ са утвърдени вътрешни правила за прилагане на **системата за двоен подпис**, за осъществяване на **предварителен, текущ и последващ контрол** за законосъобразност на действията на отговорните служители. Посредством система от вътрешни актове (*правила, заповеди, процедури и правилници и др.*) се създава организация и се постига документална обоснованост на всички **финансови действия и счетоводни операции** в

РЗИ, както и по отношение използването, съхранението и архивирането на документи и достъп до информация. Системата за своевременно, вярно, точно и пълно счетоводно обхващане на извършваните стопански операции се прилага чрез утвърдена от директора **счетоводна политика** на РЗИ.

От съществено значение за провеждане на здравната политика на областта е съвместната работа и **взаимодействието** на РЗИ с други регионални служби, областна и общински администрации, неправителствени организации. Осигуряването на прозрачна инспекционна дейност, води до подобряване на формите и начините за предоставяне на информация на обществеността за резултатите от провеждания здравен контрол. В **електронната страница /уебсайт/** на РЗИ, освен информация за видовете административни услуги и процедурите за тяхното осъществяване са посочени стъпките при изпълнението им, както и формата на заплащане на услугите, извършвани от РЗИ по искане на физически и юридически лица. Административните регулаторни режими се актуализират при всяка промяна в процедурите и начина на заплащане на услугите. Всеки понеделник на уебсайта на инспекцията се публикува информация за дейността ѝ през изтеклата седмица, както и здравно-просветни материали по актуални теми.

За организацията на дейността основна роля изпълняват и утвърдените от директора на РЗИ - **Инструкция за документооборота, Правилник за вътрешния трудов ред, Вътрешни правила за цикъла на управление на обществени поръчки, Етичен кодекс, Харта на клиента**, както и редица други вътрешни правила и процедури, с които се регламентират дейностите и функциите на отделните звена и служители в инспекцията.

Контролът върху дейността на РЗИ е основна функция на непрекъснат процес върху съответствието на заложените цели и постигнатите резултати, който използва коригиращи лостове и механизми от ръководството, подпомагащи тяхното изпълнение.

В РЗИ-Благоевград е изградена система за отчетност, с която са определени кои служители и ръководители на звена какви отчети и в какви срокове трябва да представят. В годишния план на инспекцията са разписани задълженията на ръководителите на структурните звена по отношение на изпълнението на задачите, периодичния анализ за оценка изпълнението на количествените показатели и възискателността на контрола. Регламентирани са подробни вътрешни **контролни процедури** за всеки етап от процесите – **планиране, изпълнение и докладване**. Ясно са разграничени персоналните отговорности на различни йерархични нива. За наблюдение и оценяване на процесите по управление на рисковете в РЗИ са разработени вътрешни правила с процедури, които регламентират:

- Комуникацията и обмяна на информация между всички нива и служители в организацията относно идентифицираните рискове;
- Отговорните за изпълнението на необходимите действия структурни звена и служители.
- Индивидуални длъжностни характеристики с определени в тях задължения, права и отговорности.

Контролните дейности в РЗИ се осъществяват от ръководството, директори на дирекции и началник отдели, **с цел предотвратяване и отстраняване на отклоненията и нарушенията** при изпълнение на поставените задачи.

АНТИКОРУПЦИОННИ МЕРКИ

В изпълнение на секторния антикорупционен план на министерство на здравеопазването в РЗИ Благоевград са предприети следните конкретни мерки по

изпълнение на мерките по **Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България 2015 г. – 2020г.**:

- Ограничаване на намесата на човешкия фактор - за подобряване на административното обслужване на гражданите и предотвратяване на предпоставки за корупция функционира приемна на принципа „Едно гише”.
- Разработване на единни стандарти и механизми за подаване и обработване на сигнали за корупция от гражданите и бизнеса - разработени са вътрешни правила и процедури за работа със **сигнали за корупция**.
- Разработени са вътрешни правила и процедури за прилагане на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси, вътрешни правила за реда за разглеждане на сигнали на граждани и на организации за действия и бездействия, свързани със злоупотребата с власт, лошо управление на държавно имущество или незаконосъобразни действия или бездействия на административни органи или длъжностни лица, с които се засягат държавни или обществени интереси, права или законни интереси на други лица.
- Създадена е „гореща линия“ и система за приемане на сигнали за корупция и жалби в държавната администрация – „горещ телефон“, възможност за подаване на сигнали по електронен път и пощенска кутия за сигнали.
- Процедурите за възлагане на **обществените поръчки** са източник и предпоставка за корупция, тъй като осигуряват достъп до обществени ресурси. За да ограничи възможностите за корупция при възлагане на обществени поръчки в РЗИ Благоевград са разработени и утвърдени вътрешни правила за провеждане на обществени поръчки и поддържа актуална информация в секцията „Профил на купувача“ в интернет страницата на инспекцията.

АНАЛИЗ, НАСОКИ ЗА РАЗВИТИЕ И ОПТИМИЗИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА

Всеки ръководител е длъжен да познава организацията, която ръководи и да отчита някои елементи, които са важни в процеса на управление:

1. Организацията има **явна и скрита страна** – познати като **организационен айсберг**. Явна е **формалната структура, звената и процесите** между тях, формите на власт и подчинение, докато скрита (подводната част на айсберга) са междуличностните взаимоотношения, формите на конкуренция, и начини за получаване на властови лостове, неформалното лидерство. Тук в помощ за регламентиране и прецизиране на процесите могат да бъдат **инструкциите за документооборота, стандартните оперативни процедури, вътрешните правила, заповеди и др.**:

2. Влиянието на външната среда и факторите, които въздействат върху организацията – това могат да бъдат **политически, икономически и социални фактори и нормативната база**, определяща дейността на РЗИ.

За идентифициране на **рисковите фактори** застрашаващи дейността на организацията и за постигане на поставените цели е необходимо да се правят анализи, които могат съществено да допринесат за оптимизиране на процесите в нея. Един широко използван метод е т.н. **SWOT анализ**, който се използва за оценката на силните и слабите страни на стратегическото положение на институцията. Този анализ е **важна самооценка** по отношение на настоящите **силни страни, слабости, възможности и заплахи**. Прегледът трябва да обхваща всяка основна област от дейността на РЗИ, която е идентифицирана като цел на ръководството. Анализът на силните страни и слабостите разглежда **вътрешни въпроси /организация на дейността, мотивация за работа, трудово възнаграждение, човешки ресурси/**. Анализът на възможностите и заплахите разглежда **външни въпроси /нормативна база, здравна мрежа, инфраструктура на**

институциите в Област Благоевград/. SWOT анализа е техника, свързана с разработването на **матрица**. Целта е добре да се съчетаят силните и слабите страни на организацията и външните възможности и заплахи. **SWOT анализа е ситуационен анализ**, за разлика от други анализи, които използват пазарен, продуктово или друг подход и поради тази причина е подходящ за прилагане **в системата на РЗИ**.

Ръководството на РЗИ и директорите на дирекции отговарят за цялостния процес по **определяне и управление на рисковете**, свързани с **оптималното използване на ресурсите**, както и за осигуряване на **текущ мониторинг** върху тях. Рисковите фактори не са константа и затова е необходимо разработване и възприемане на нови методики и актуализации - на риск - регистъра, процедури и правила, насочени към **цялостна стратегия за идентификация, анализ, контрол и управление** на рисковете, които биха повлияли негативно при изпълнение на дейността в РЗИ и постигане на планираните цели и задачи, включващи дейности по:

- **Идентифициране на риска**
- **Анализ и оценка на рисковете**
- **Реакция на риска**
- **Мониторинг и докладване**
- **Документиране**

От друга страна, честите промени в нормативната уредба */външни фактори/* налагат да се прави периодичен анализ на възприетите методики, правила и процедури, прилагани в система за финансово управление и контрол (СФУК) в РЗИ – Благоевград, с оглед на установяване на степента на ефективно и ефикасно функциониране, както и доколко е адекватна съгласно регламентите на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор. Това налага прилагане на системно обоснован подход по **усъвършенстване на контролните функции**, осъществявани от съответните служители.

Усилията за оптимизация на дейността ще доведе до подобряване на икономическата и финансова дисциплина, до необходимата прозрачност, публичност, законосъобразност и целесъобразност на дейността на инспекцията и оптимизиране обществената принос при осъществяване на стратегическите цели. В тази връзка за усъвършенстване на СФУК в РЗИ, през 2016 г. бе закупен и внедрен **ПП „Финансов контрол“** за въвеждане и регистриране на контролни листа за поемане на задължение и извършване на разход, както и сроковете и изпълнението на договорите, по които РЗИ е страна, с което се подобри контрола върху целесъобразното и ефективно използване на финансовите ресурси.

Развитието на **човешките ресурси** е друг съществен **компонент на анализа**. През последното десетилетие в България се характеризира с устойчив отрицателен прираст, съпроводен със застаряване на населението и обезлюдяване на части от територията. Независимо от относително добрата образованост на населението, има ясно изразена тенденция на **спад в качеството на образованието**. Използването на икономическия потенциал на културата в страната е изключително неефикасно. Ето защо, една от политиките на ръководството на РЗИ-Благоевград е **непрекъснато провеждане на обучение** за повишаване на квалификацията на служителите си чрез участие в **колегиуми, семинари, курсове** и др. форми. Негативни тенденции в инспекцията по отношение на човешкия ресурс са свързани със следните фактори:

- Висок процент от квалифицираните кадри на РЗИ са в **предпензионна възраст**, като на някои длъжности все още работят служители, които са придобили право на пенсиониране /поради липса на кандидати, въпреки проведените конкурси/.
- **Ниското заплащане** принуждава млади и обучени в инспекцията специалисти да напускат и да се насочват към работни места, където заплащането е значително по-високо.

- Липсва **адекватност на възнагражденията** предвид спецификата на извършваната експертна и лабораторна дейност – заетите в лечебния сектор служители получават сравнително по-високо трудово възнаграждение за идентична длъжност в системата на РЗИ.
- Съществува реална **невъзможност** да се предаде опита и уменията на млади специалисти, поради **липса на ментори**.
- **Престижът за работа** в областта на общественото здраве, свързан и с ниското заплащане е фактор влияещ негативно върху развитието на РЗИ

Като **слаба страна в анализа** може да се отчете, че в България съществуват остри **социални проблеми**, свързани с хора с увреждания, наркомани, малцинствени групи и някои други рискови групи. Средствата, насочени към политика на профилактика и промоция на здраве към тези групи са недостатъчни и непрекъснато намаляват. Отделените ресурси по тази политика се използват неефективно, без ясни приоритети, целеви хоризонт, оценка на рисковите детерминанти и групи, и без задължителния мониторинг. Необходими са както **допълнително финансиране** за социалните интервенции, така и по-добра координация между участващите институции и неправителствените организации, с които **РЗИ-Благоевград работи** по съвместни програми и проекти.

За подобряване демографските показатели на населението е необходимо да се засили наблюдението и регистрацията на здравето на гражданите за ранно откриване на латентни нарушения, изостряне на хронични състояния, ограничаване на предотвратимата смъртност. Необходими са промени в **развитието на здравната система** с цел повишаване на нейната ефективност. Осъществяването им изисква **законодателна, административна и обществена подкрепа**. Правителствените **здравни политики** трябва да бъдат насочени срещу рисковите фактори за общественото, семейното и индивидуалното здраве. Тези политики трябва да бъдат структурирани в посока към активна превенция на хронични заболявания, а не към действия, които са насочени единствено към ефективното им лечение, след като те вече са настъпили.

Силна страна е, че в РЗИ – Благоевград се използва специализиран софтуерен продукт за **документооборот и предоставяне на електронни услуги**. Тя е предпоставка за ограничаване на нередности и нарушения, а в по-широк мащаб и извършване прецизен мониторинг на системите за управление и контрол. Интегрирана информационна система и предоставяне на електронни услуги в РЗИ – Благоевград осигурява

- Ефикасно и ефективно обслужване на гражданите и бизнеса чрез информационна система за обмен на данни и предлагане на он-лайн услуги - подаване на заявления, обработка на документи и заплащане чрез електронен подпис;
- Оптимизиране на дейността на РЗИ, чрез модернизирани и ре-инженеринг на административните процеси и услуги и надграждане на съществуващите информационни системи;
- Установяване и поддържане на високи критерии за качество на административното обслужване чрез установяване на надежни механизми за обратна връзка с гражданите и бизнеса;
- Предоставяне на облекчени възможности за достъп до административни услуги на уязвими групи от населението през интернет страницата на РЗИ - Благоевград, насочени към хора с увреждания, майки с деца, възрастни и трудноподвижни лица.

Наличието на **единна софтуерна информационна система**, комбинирана със система за управление на процесите, човешките ресурси и информационните потоци при предлагането на онлайн услуги гарантира сигурността, както на личните данни на гражданите, така и верността на подаваната информация. По този начин гражданите и бизнеса получават качествено и сигурно обслужване, а наличието на он-лайн обслужване повишава както административния капацитет на инспекцията, така и

конкурентноспособността на бизнеса в целевите административни единици чрез оптимизиране на времето за извършването им.

Системата има положителен ефект върху **обучението на служителите** вътре в самата инспекция. Придобиването на умения за работа със съответните приложения, за обработка и управление на информационни ресурси и потоци **увеличава компетенциите и уменията им.**

Интегрираната информационна система е модерен начин за комуникация и обслужване, който повишава качеството на извършваните услуги на РЗИ в няколко основни направления:

Достъпност: чрез осигуряване на лесна за използване информация и достъп до електронни услуги и дейности на интернет страницата на инспекцията;

Удобство: осигуряването на услуги он-лайн, позволява на хората да получават информация, подават заявления и извършват плащания към РЗИ-Благоевград в удобно за тях време;

Бърза доставка: гражданите и бизнеса да получат информация по-бързо, отколкото по пощата, без да е необходимо да посещават институцията на място

Подобрена ефективност: заменянето на ръчната обработка на документооборота от функционалните възможности на системата, повишаване производителността и намаляване времето за реакция при рутинна справка или търсене на информация;

Стратегически обхват: интегрираната система позволява бърз, лесен и сигурен двупосочен трансфер на информация, като РЗИ ще може да изпраща целева информация до определени или всички регистрирани потребители.

Това допринася и за формулирането на политики и стратегии във всички насоки, касаещи дейностите и компетенциите на РЗИ-Благоевград

Като **резултат** работата в посока надграждане на административен и технически капацитет на регионално ниво рефлектира върху изготвянето на стратегии и политики на национално ниво: ще идентифицира необходимост от законодателни, организационни и стратегически промени и ще осигури стабилна основа за провеждане на дейностите по опазване и контрол на общественото здраве.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Основната задача на здравеопазването е предоставянето на здравна помощ при **оптимално използване на предоставените от обществото ресурси**. Здравната система от своя страна зависи от влиянието на множество фактори – външни и вътрешни, а именно – **социално-икономическото развитие на страната, ресурсната осигуреност, нормативната база**, които отразяват обществено-политическите отношения и много други.

Преходът в здравеопазването след 1989 г. в България е белязан от редица успехи и неуспехи. В момента се прилагат **твърде различни системи на здравеопазване** – успоредно се използват **модели** на Семашко, Бисмарк, Беверидж и клиничните пътеки, взаимствани от Австралия. Проблемите, които се пораждат от използването им в политиката на здравеопазването, **влияят и върху дейността** на всички други институции свързани с него, включително и на регионалните здравни инспекции.

В заключение може да се добави, че поради високата отговорност на работа и неравностойното заплащане в системата в сравнение с лечебния сектор се наблюдава напускане на висши медицински кадри със специалност от РЗИ. За оптимизиране на нормативно установените контролни функции и за повишаване на административния капацитет, с оглед засилване на ефективността на контрола в здравната система, е

необходимо да се **приложат механизми** за достойно и адекватно на натовареността и отговорността заплащане на специалистите работещи в РЗИ.

Въпреки всичко с така оптимизирания си състав РЗИ – Благоевград може да обезпечи постигането на целите и решаването на задачите залегнали в основните дейности **определени от здравната политика** на Министерство на здравеопазването.

Приложение №1

Структурна схема на звената в РЗИ – Благоевград

